

You can say; it is a קל וחומר

אמרת קל וחומר –

Overview

taught that בשר בחלב is בשר באכילה for we derive it through a גזירה from גזירה שוה. The גמרא continues that we know that בשר בחלב is also גזירה שוה from גזירה שוה. Our questions the efficacy of a גזירה שוה from גזירה שוה. Our questions the efficacy of a גזירה שוה from גזירה שוה. Our questions the efficacy of a גזירה שוה from גזירה שוה.

תימה היכי אלים קל וחומר לאפוקי מגזירה שוה¹ –

It is astounding! How can a גזירה שוה be sufficiently powerful to prevent the גזירה שוה from taking effect -

דנילף מנבילה בגזירה שוה שלא תאסר בהנאה כמו נבילה –

For we should derive from נבילה through a גזירה שוה that בשר בחלב should not be מותר בהנאה just as a נבילה is מותר בהנאה!

bolsters his question:

ובפרק כל הבשר (חולין קטז, א) איכא תנא דיליף הכי² וסבר דבשר בחלב לא אסור בהנאה. For in כל הבשר there is indeed a תנא who derives this and therefore maintains that בשר בחלב is not אסור בהנאה. What is the reason for others who maintain that it is אסור בהנאה? Why do they not derive היתר הנאה from this גזירה שוה?

answers:

ואומר רבינו תם דבההוא קרא³ דאנשי קדש כתיב ביה נמי איסורי הנאה –

And the ר"ת answers; since in that פסוק of אנשי קדש, there are also included other איסורי הנאה (explains which איסורי הנאה are included) -

דמבשר בשדה דרשינן⁴ קדשים שיצאו חוץ למחיצה⁵ –

¹ בשר בחלב is referring to the גזירה שוה of קודש קודש which is mentioned here in the גמרא which compares בשר בחלב to בשר בחלב. A גזירה שוה is based on logic; it can be created as needed. A גזירה שוה, on the other hand, must be handed down by tradition from גזירה שוה. It is therefore understood that a גזירה שוה is more 'powerful' than a גזירה שוה. The גזירה שוה from נבילה must be carried out completely in all aspects, including היתר הנאה (just as נבילה is מותר בהנאה the same applies to בשר בחלב), for there is a rule that אין גזירה שוה למחצה (there is no half-way גזירה שוה).

² That תנא utilizes the גזירה שוה of קדש קדש to teach that בשר בחלב is מותר בהנאה as מותר בהנאה is.

³ The word בשדה in בשר בחלב. ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו שמואל (משפטים) כב, ל, פסוק. We derive from this פסוק that 'meat' which is found outside its designated place (including עובר שהוציא ידו [see ד"ה ור"מ] עובר שהוציא ידו) is included in this פסוק.

⁴ See דף כב, א, תוספות ד"ה אותו and רש"י ד"ה ור"מ.

⁵ This refers to קרבנות that were taken out of their designated place. קדשים קלים for instance have to be within the walls of ירושלים (this is their 'מחיצה'). If they were taken outside ירושלים the קרבן may not be eaten, it is אסור בהנאה, and has to be burnt.

For from the פסוק of בשר בשדה we derive the איסור concerning קדשים that went of their restricted area, in which case they become פסול (and אסור בהנאה) and are required to be burnt. It is therefore questionable how we should interpret this גז"ש; should we compare בשר בחלב to בשר טריפה and be מתיר it בהנאה, or should we compare בשר בחלב to בהנאה it אסור and be מחיצתן חוץ למחיצתן to בחלב -

וגלי לן קל וחומר דגמרינן מקדשים ולא (מנבילה) –

So the ק"י (from ערלה) informs us to derive בשר בחלב from קדשים (that it is מותר בהנאה) and not from נבילה (which is אסור בהנאה).

asks: תוספות

ואם תאמר בלא קל וחומר נמי מקשינן לחומרא⁶ –

And if you will say; without the ק"י from ערלה, we would compare it to the more stringent איסור. Therefore without the ק"י we know that בשר בחלב is to be compared to קדשים which are אסור בהנאה as opposed to טריפה which is מותר בהנאה. Why is there a need for a ק"י?!

answers: תוספות

ויש לומר דהכא סלקא דעתך לאקשווי לקולא –

And one can say that despite the rule of מקשינן לחומרא, nevertheless here we would have thought that we should compare בשר בחלב in a more lenient manner to טריפה which is מותר בהנאה -

משום דמפורש בהדיא בקרא היתר הנאה דכתיב לכלב תשליכון אותו –

Because the לכלב הנאה is explicitly stated in the פסוק; for it is written תשליכון אותו, indicating a היתר הנאה⁷. The ק"י teaches that despite this סברא we are nevertheless מקיש לחומרא (for בשר בחלב is more חמור than ערלה [which is אסור בהנאה]).

asks an additional question: תוספות

הקשה הרב יעקב דאורליני"ש אמאי לא ילפינן מנותר איסור אכילה ואיסור הנאה –

The איסור הנאה and איסור אכילה asked why we do not derive from נותר through the גזירה שוה of -

מקדש קדש⁸ –

גמרא (as the בשר בחלב by קדש is written by נותר and קדש is written by קדש; the word קדש קדש אסור באכילה be בשר בחלב so too אסור באכילה ובהנאה is נותר); just as

⁶ There is a general rule that wherever we can be מקיש לחומרא or מקיש לקולא we are לחומרא (see יבמות ח, א). See 'Thinking it over # 1.

⁷ The איסור הנאה of בשר בחלב is not derived from this פסוק; rather the איסור stems from the general rule the בשר בחלב is אסור (see כד, א, גמרא on כד, א, ח, א, who cites the תוספות כב, א, ד"ה אותו).

⁸ It will not be necessary to utilize the ק"י מערלה (and also not deal with the original question of תוספות; how can a ק"י be מפקיע from a גז"ש).

נותר by קדש גז"ש supports his question that there is a valid

דמה הוא קדש דנותר דריש גזירה שוה –

For from the word קדש that is written by נותר it is used for a גז"ש –

בפרק לולב וערבה¹⁰ (סוכה מט, א) ובפרק כל הזבחים¹¹ (זבחים כח, ב) –

in the פרק לולב וערבה and in the פרק כל הזבחים. This proves that קדש is a valid גז"ש for נותר.

answers:

ויש לומר דהכא עם קדוש מאנשי קדש דרשינן שהן ענין אחד דקיימא קדושה אגברי –

And one can say; that here we derive the עם קדוש (which is written by בשר בחלב) from the אנשי קדש (which is written by נבילה) for they are one and the same concept, namely that the קדושה refers to the person¹²; however by נותר the term קדש refers to the בשר that is being eaten and not to the person eating it. The preferred גז"ש is people to people not people to objects.

נותר offers an alternate solution why we do not derive a גז"ש from נותר:

אי נמי דנין חולין מחולין¹³ ואין דנין חולין מקדשים¹⁴:

Or you may also say; one derives unsanctified items (בשר בחלב) from unsanctified items (טריפה) but one does not preferable derive חולין from חולין (meaning נותר). Therefore the גז"ש of בשר בחלב is preferred over the גז"ש of בשר בחלב from נותר.

Summary

The ק"ו from ערלה teaches us that the גז"ש of קדש קדש applies to קדשים שיצאו rather than to טריפה. The ק"ו is necessary, since the היתר הנאה is stated explicitly in the פסוק. It is preferable to utilize those גז"ש in which the two פסוקים are more similar (either in their reference or contexts) than those which are less similar.

Thinking it over

⁹ In ואם יותר מבשר המלואים וגו' ושרפת את הנותר באש לא יאכל כי קדש הוא it is written שמות (תצוה) כד, לד.

¹⁰ The גמרא there (on מט, ב) derives that the accumulated congealed wine of the נסכים is burnt בקודש through נותר from גז"ש קדש קדש.

¹¹ The גמרא there derives that the punishment of כרת (in the פסוק of ונכרתה) applies to אנשי קדש through a קדש קדש לזמנו.

¹² means a 'holy people' and אנשי קודש means 'holy men'; the קדושה is referring to the persons who are forewarned not to eat; not to an object as is the case by נותר.

¹³ See "Thinking it over"

¹⁴ See מהרש"א that this answer also explains why we would have chosen the לקולא גז"ש since it is חולין מחולין.

1. The rule is מקשינן לחומרא¹⁵ is that because in every ספק דאורייתא we go לחומרא, or is it a rule in the laws of היקש?¹⁶

2. נותר (instead of) איסור בשר בחלב from תוספות answers that we do not derive the (טריפה) because דנין חולין מחולין וכו'.¹⁷ However קדשים שיצאו חוץ למחיצתן from בשר בחלב of איסור הנאה we derive?¹⁸

---

¹⁵ See footnote #

¹⁶ See דבר שמואל.

¹⁷ See footnote # 13.

¹⁸ See (ח"ב מ"ת אות קע. מהרש"א הארוך אות ת in דובר משרים and אילת אהבים).